

Må jeg så sige tak til udenrigsministeren for det ene af de to svar, jeg fik, nemlig om kommissionsformandens pressemøde i Riga.

Og så bare en enkelt kommentar om det med flertalsafgørelser: Jeg synes jo, at det, der er den afgørende forskel mellem udenrigsministerens måde at tænke på det her på og så vores, er, at udenrigsministeren bruger betegnelsen, at det jo ikke er rigtigt, at ét land kan bremse for fremskridtet, og derfor skal der være flertalsafgørelser.

Det vil altså sige, at hvor det er nødvendigt at stemme nogle lande ned for at få noget igenem, så skal man kunne gøre det. Altså det er ikke nødvendigvis fremskridt i vores ører. Der kan da lige så godt være, at man antaster nogle landes ret til selvstændighed på nogle områder, vi ikke bryder os om.

Vi kunne godt være tilhængere af kvalificerede flertalsafgørelser, hvis det var inden for et afgrænset område. Det, vi ikke er tilhængere af, og det, vi opponerer imod, er, at man bruger flertalsafgørelser inden for stadig flere områder og dermed på stadig flere områder ønsker at centralisere og ensrette.

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

Til hr. Keld Albrechtsen:

Vores demokrati bygger på vores grundlov. Vores grundlov er ganske præcis på det her punkt. Hvor der er tale om at overlade beføjelser, der tilkommer rigets myndigheder, til mellemfolkelige organisationer, træder særlige regler i kraft. Tager vi den særlige regel i grundlovens § 20, så kan man vedtage en sådan overladelse af beføjelser enten med enkelt flertal her i salen plus efterfølgende folkeafstemning, der giver et positivt resultat, eller med fem sjettedele flertal her i salen.

Vi har med andre ord fået en klar, tydelig retningslinje for, hvordan vi her i landet skruer vores demokrati sammen. Derfor er det afgørende i den her diskussion: Overlader man flere beføjelser, fordi man overgår til et kvalificeret flertal? Og svaret er nej.

Det er ikke i sig selv at overlade flere beføjelser, fordi man overgår til kvalificeret flertal, og det er den afgørende diskussion mellem os. Jeg forstår hr. Keld Albrechtsen sådan, at han mener, at øget anvendelse af kvalificeret flertal i sig selv er at overlade flere beføjelser. Det er det ikke efter min opfattelse, og det er det ikke i den statsretlige teori.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror, ministeren får uhyggeligt svært ved at forklare nogen som helst uden for en snæver kreds af forfatningsjurister, at det ikke er et grundlæggende demokratisk spørgsmål at tage stilling til, om magten skal flyttes væk fra Folketinget og lægges over i Unionen med flertalsafgørelser. Jeg tror, at alle bortset fra en snæver kreds af jurister vil kunne se, at det er et centralt punkt i demokratiet, man dér tager stilling til.

Og så må jeg jo bare konstatere, at ministeren åbenbart finder, at det, vi sagde ja til i 1986 – det gjorde både ministeren og jeg, som jeg husker forløbet – nemlig en vejledende folkeafstemning om EF-pakken, der også handlede om flertalsafgørelser, åbenbart var en demokratisk ukorrekt fremgangsmåde, som ministeren nu har fortrudt. Ministeren mener åbenbart nu, at det, vi gjorde i 1986, var forkert, at det ikke var efter grundloven, og at det ikke var demokratisk.

Sådan må jeg konstatere: Ministeren har fortrudt det, der skete dengang.

Jeg har ikke fortrudt det. Jeg kan sige, at jeg var stolt af, at jeg var med til at indføre den tradition, at vi holder folkeafstemninger om den slags ting. Det er beklageligt, at andre i dag løber fra det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Afstemning om de fremsendte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted torsdag den 24. februar.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Forespørgsel nr. F 23:

Forespørgsel til statsministeren:

»Hvad kan statsministeren oplyse om den fremtidige anvendelse af miljøgarantien i Traktatens artikel 95 EF?«

Af Keld Albrechtsen (EL) og Søren Kolstrup (EL).

(Forespørgslen anmeldt 28/10 99. Fremme af forespørgslen vedtaget 3/11 99).

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Ordføreren for forespørgerne, hr. Keld Albrechtsen.

Begrundelse

Keld Albrechtsen (EL):

Når vi har rejst den her forespørgsel, er det naturligvis på den baggrund, at Europa-Kommissionen i efteråret underkendte den danske anvendelse af miljøgarantien i sagen om madsminkningen.

Der skete jo det, som vi fra modstanderside har frygtet nøjagtigt ville ske, nemlig at det viste sig, at når der virkelig var brug for denne såkaldte miljøgaranti, så var den slet ikke den juridiske garanti, som tidligere udenrigsminister Uffe Ellemann-Jensen lovede befolkningen i 1986, da den blev indført, men så var det, viste det sig, kun en dispensationsbestemmelse, som allernådigst kan bruges efter forudgående godkendelse hos Europa-Kommissionen og i realiteten kun i sager, der ikke betyder noget.

Derfor har vi ønsket den her debat for at få rettet op på det problem, og fordi det jo i den forespørgselsdebat, der var i december 1997 om miljøgarantien forud for Amsterdamtraktaten, blev sagt af Socialdemokratiets ordfører, at hvis der blev problemer, var Socialdemokratiet klar til at fortsætte og få forbedret miljøgarantien på den næste regeringskonference.

Og fru Charlotte Antonsen sagde også dengang i 1997, at hvis der blev problemer med miljøgarantien, var Venstre også klar; »så må vi lave traktaten om igen«, sagde fru Charlotte Antonsen.

Så Socialdemokratiet og Venstre har altså lovet befolkningen, at hvis der blev problemer med miljøgarantien, skulle det laves om, og det er jo et simpelt løfte, som jeg naturligvis er sikker på at de to partier vil vedstå under den her debat.

Besvarelse

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):
Et lille historisk tilbageblik fortæller os jo, at miljøgarantien kom ind i Traktaten med Fællesakten i 1986. Baggrunden dengang var, at man med Fællesakten overgik til kvalificeret flertal for vedtagelser vedrørende det indre marked,

og derfor blev miljøgarantien bl.a. til efter dansk ønske.

I de følgende år opstod der jævnlig debat om bestemmelsernes nærmere rækkevidde. Kommissionen anlagde på flere punkter en mere snæver fortolkning, end den daværende danske regering gjorde, og i 1994 præciserede Domstolen så i den såkaldte PCP-sag Kommissionens rolle, når den bekræfter medlemsstaternes anvendelse af miljøgarantien.

Regeringen sendte i den anledning et notat til Folketingets Europaudvalg, hvori den justerede den hidtidige fortolkning af miljøgarantien på det pågældende punkt. Den hidtidige fortolkning var blevet meddelt Folketinget i december 1985. Sålså en ændring i fortolkningen som følge af Domstolens præcisering af sagen i 1994.

Der er ikke tvivl om, at den usikkerhed om fortolkningen, som på den måde kom til udtryk, var baggrunden for, at regeringen op til regeringskonferencen i 1996, altså den nuværende regering, krævede en præcisering af miljøgarantien.

Alle, der er til stede her, vil vide, at regeringen energisk forfulgte den målsætning under hele regeringskonferencen, og vi fik da også hen ad vejen flere lande til at støtte vores arbejde. Afgørende blev dog forhandlingerne i sidste runde på selve det afsluttende topmøde, hvor der var tale om en dansk mærkesag, og hvor regeringen måtte på banen i adskillige omgange med vore krav.

Resultatet? Ja, det blev, som vi havde foreslået, en række præciseringer af miljøgarantien. Det blev gjort klart, at garantien også skal omfatte Kommissionens retsakter, ikke kun Rådets og Europa-Parlamentets. Det blev gjort klart, at et medlemsland ikke behøver at have stemt imod harmoniseringen for at kunne påberåbe sig miljøgarantien. Det blev gjort klart, at miljøgarantien ikke alene kan bruges til at opretholde nationale bestemmelser, men også til at indføre nye nationale regler om beskyttelse af miljø og arbejdsmiljø.

Og så blev der, hvad man heller ikke skal underkende, indført en tidsfrist for Kommissionens bekræftelse eller forkastelse af de nationale regler. Fristen er på 6 måneder, der i særlige tilfælde kan forlænges til 12. Jeg tror godt, mange af Folketingets medlemmer kan huske, at der var temmelig mange eksempler på, hvor lang tid der gik, før Kommissionen kunne træffe en afgørelse.

Hvis Kommissionen ikke svarer inden for den frist, jamen så gælder det som en stiltiende bekræftelse. Kommissionen skal altså efter hovedreglen svare inden for 6 måneder.

Så er der noget, der er vigtigt at holde fast i. I regeringens redegørelse for forhandlingsresultatet dengang lagde vi ikke skjul på, at der er betingelser knyttet til anvendelsen af miljøgarantien. Vi gjorde opmærksom på, at miljøgarantien netop udgør en undtagelse fra hovedreglen om fri bevægelighed inden for det indre marked. Vi anvendte faktisk fra regeringens side selv netop udtryk som betingelser og undtagelser i vores skriftlige svar på spørgsmål fra Folketinget.

Den helt overordnede betragtning synes jeg er, at der jo ikke er nogen grund til at være ked af, at der er knyttet betingelser til miljøgaranti, og at miljøgarantien udgør en undtagelse. Jeg mener i virkeligheden tværtimod. Efter vores opfattelse skal der være knyttet betingelser til anvendelsen af miljøgarantien, for vi har jo også en stærk interesse i, at det indre marked fungerer, og at der ikke bare gives frit slag for indførelse af vilkårlig forskelsbehandling eller skjulte handelshindringer ved brug af miljøgarantien i henseender, som egentlig ikke var formålet.

Derfor bør miljøgarantien aldrig blive en bestemmelse, det enkelte land kan bruge efter godtbefindende. Det mener jeg heller ikke er i vores interesse. Grundene skal være i orden, og der er behov for en uafhængig bekræftelse af, at betingelserne er opfyldt.

Efter vores opfattelse i regeringen skal miljøgarantien også netop være en undtagelse. Miljøgarantien er en nødbremse, som det har været udtrykt. Det er ikke den motor, der driver udviklingen fremad i retning af bedre miljø, sikrere arbejdsmiljø og højere fødevarerikkerhed. Det er vi jo enige om at vi skal gå efter; det er metoderne, vi i virkeligheden diskuterer. Og jeg er fuldstændig overbevist om, at vejen til højere standarder ikke går over hyppig anvendelse af miljøgarantien. Vejen til højere standarder på alle de felter, der betyder så meget for folks hverdag, er en konsekvent og målrettet indsats for bedre fælles regler og for stærkere fælles optræden udadtil.

Jeg ser, at formanden for Miljø- og Planlægningsudvalget også er her i salen, og formanden kan sikkert erindre, at vi inden forrige topmøde, tror jeg, havde en udmærket drøftelse i Miljø- og Planlægningsudvalget, hvor vi netop var inde på samme tanke. Og jeg må sige, at

både Helsingforstopmødet og det efterfølgende arbejde bekræfter mig i, at den dér klare målsætning, den ambitiøse handlingsplan for medlemslandene, er det, vi skal investere den afgørende kraft i.

For mig er det i virkeligheden en afgørende pointe: Brug af miljøgarantien, ja, vi sikrer os mod, at enkelte lande bruger det på en forkert måde, men det er ikke tilstrækkeligt. Miljøproblemerne har ofte en grænseoverskridende karakter, og det er netop dér, vi skal sætte ind med mere ambitiøse krav for hele Europa, ikke alene for det enkelte land.

Hvordan virker så miljøgarantien i praksis? Ja, ganske kort, for jeg ved, at miljøministeren vil sige ganske meget om tingene, og det er også helt naturligt: Kommissionen traf i oktober sidste år beslutning i syv sager om anvendelse af miljøgaranti. Det var de første afgørelser i øvrigt på grund af de nye regler i Amsterdamtraktaten. I fem af de syv sager faldt Kommissionens afgørelse ud til fordel for de pågældende medlemslande. Det gjaldt også for Danmarks vedkommende i den såkaldte kreosotsag.

Der var to sager, som gik de pågældende lande imod ud af de syv. Den ene var en tysk sag om mineraluld, den anden var den danske sag om nitrat, nitrit og sulfider. I den danske sag har Kommissionen efter regeringens opfattelse truffet en forkert beslutning. Vi finder, at Kommissionens beslutning hviler på et mangelfuldt grundlag, Kommissionens beslutning bærer præg af en række misforståelser og forkerte oplysninger. Derfor har vi indbragt sagen for Domstolen med det sigte at få Kommissionens afgørelse annulleret. Jeg forstår, at stævningen blev indgivet den 6. januar.

Alt i alt er der på den baggrund, jeg her har skitseret, ikke for regeringen noget, som giver anledning til at genoverveje vores fortolkning af miljøgarantien.

I én konkret sag, den jeg just har omtalt om nitrit, nitrat og sulfider, er der efter regeringens opfattelse, som jeg sagde, truffet en ukorrekt beslutning, men der er ikke sået tvivl om den fremstilling af miljøgarantien, som regeringen gav i forbindelse med ratifikation af Amsterdamtraktaten.

Vi har derfor ikke nogen anledning til at ændre vores praksis for så vidt angår anvendelse af miljøgarantien. Den praksis indebærer i al enkelthed, at hver enkelt sag må vurderes for sig og konkret, og at det i det enkelte tilfælde må afgøres, om der er grundlag for at bringe mil-

jøgarantien i anvendelse. Og det vil også være fremgangsmåden fremover.

Samtidig – og som sagt det allerallervigtigste – vil regeringen selvfølgelig fortsætte sit aktive arbejde for bedre fælles regler om bedre miljø, sikrere arbejdsmiljø og højere fødevarerikkerhed. Det er det daglige arbejde for højere standarder, vi skal se, det holdbare, det langsigtede til gavn for hele området og ikke alene for et enkelt land. Det er dér, vi skal koncentrere vores indsats, og det er faktisk også det, regeringen gør og også og ikke mindst miljøministeren.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Som statsministeren lige har understreget det, har det altid været regeringens politik at satse på at få fastsat bestemmelser på det indre markeds område, der i sig selv sikrer et højt beskyttelsesniveau med hensyn til miljø, arbejdsmiljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse, ligesom det var et dansk fingeraftryk, der i sin tid fik indført reglerne på miljøområdet, der sikrer, at man med flertal kan vedtage miljøregler, som giver minimumsbeskyttelse.

Kritikere af EU-samarbejdet har hele tiden advaret os imod, at det høje danske beskyttelsesniveau kunne blive undermineret, når laveste fællesnævner blev indført i EU's miljøpolitik. Heldigvis viser erfaringerne imidlertid, at det er lykkedes ikke bare for Danmark, men Danmark sammen med dem, vi kunne kalde de miljøprogressive lande inden for EU, at trække det europæiske miljø samarbejde i den rigtige retning inden for indre markedsområdet, men jo især inden for den almindelige miljøpolitikens område.

Danmark har været en af drivkræfterne i dette arbejde. Udviklingen i EU's miljøpolitik synes jeg bekræfter, at politikken har været rigtig. For regeringen har det primære altid været at ændre på EU's regler, så man sikrer et højt beskyttelsesniveau, idet – som vi jo alle ved – forureningen ingen grænser kender.

I langt, langt de fleste tilfælde er det lykkedes under forhandlingerne i Miljørådet, i Ministerrådet for indre marked og i Landbrugsrådet at sikre et tilfredsstillende højt beskyttelsesniveau.

Kun i tre tilfælde har det været nødvendigt for Danmark at bruge miljøgarantien, siden den blev indført i midten af 1980'erne. Dette bekræfter, at miljøgarantien er og bør være en undtagelsesbestemmelse eller en nødbremse, som jeg har kaldt den. Man kunne også sige, at

den i mange tilfælde nærmest er en nederlagsbestemmelse, en bestemmelse, som skal kunne bruges, når man har tabt slaget om at nå et tilstrækkeligt højt beskyttelsesniveau i EU's fælles bestemmelser.

Som sådan er den til gengæld meget, meget nyttig og virkningsfuld og er, som statsministeren understregede det, blevet kraftigt forbedret i Amsterdamtraktaten.

Det er derfor overraskende, at Enhedslisten bliver ved med at rejse diskussionen omkring miljøgarantien. Jeg er enig med hr. Keld Albrechtsen i, at selve ordet er fejlagtigt. Det var et propagandafif i 1986 at bruge udtrykket miljøgaranti. Det skulle selvfølgelig have heddet miljøklausulen i indre marked-reglerne, men nu er miljøgaranti altså blevet den folkelige betegnelse.

Men når jeg ikke forstår det, så er det, fordi det er, som om det for hr. Keld Albrechtsen nærmest er blevet sådan, at miljøgarantien er det centrale i EU's miljøpolitik, og at den fælles kamp med miljøprogressive grønne organisationer, faglige organisationer, boligforeninger, græsrodder over hele Europa – og det er vores stærke forbundsfæller – er noget, der kommer i anden række. Det er, som om hr. Keld Albrechtsen foretrækker at sidde tilbage og sige: Ja, lad hele Europa brænde, bare vi har vores egen lille miljøgaranti; der kan vi sikre vores egne regler i Brabrand og det øvrige Danmark.

Jeg respekterer hr. Albrechtsens ret til at have den opfattelse, men den svarer altså ikke til mine holdninger og min internationale baggrund, og den svarer slet ikke til, hvad de internationale miljøorganisationer og grønne bevægelser har af holdninger.

Jeg synes ikke, vi har haft held på alle områder til at sikre det højst mulige beskyttelsesniveau, men i forhold til, at et kvalificeret flertal af lande skal blive enige om noget og der ofte står betydelige økonomiske interesser på spil, så synes jeg faktisk, at vi er kommet ganske langt.

Jeg har sagt, at miljøgarantien er en undtagelsesbestemmelse. Det gør det imidlertid ikke til et ligegyldigt spørgsmål, om vi har en god undtagelsesbestemmelse eller vi har en mindre god undtagelsesbestemmelse.

Under Amsterdamtraktaten satsede Danmark meget hårdt på at gøre miljøgarantien eller undtagelsesbestemmelsen eller miljøklausulen – vi kan kalde den, hvad vi vil – til et bedre red-

skab, også fordi vi måtte forudse, at et udvidet EU med mange flere medlemslande og stadig større viden på miljøområdet kunne gøre det muligt at have en sådan fleksibel undtagelsesbestemmelse med alle de begrænsninger – hvilket selvfølgelig er i vores interesse – mod misbrug, der er på området.

Det lykkedes at komme igennem med en række præciseringer af miljøgarantien, og det har vi løbende orienteret Folketinget om, sådan at man fuldt ud kender regeringens vurdering af det, der blev vedtaget i Amsterdam.

Jeg mener, at der er tale om en forbedring, en klar forbedring, og jeg har faktisk ikke mødt nogen, som virkelig har indsigt i og har arbejdet med disse områder, der ikke mener, at der faktisk skete en forbedring i Amsterdam.

Det må være vanskeligt at anfægte, at det er en forbedring, at der ikke længere kan sættes spørgsmålstegn ved, om miljøgarantien kan anvendes til at indføre nye nationale regler og ikke blot til at opretholde eksisterende regler, et forhold, der også vil få stigende betydning, efterhånden som det indre marked gennemreguleres og der bliver færre og færre eksisterende regler. Det må være en klar fordel, at miljøgarantien ikke kun omfatter rådsretsakter, men også kommissionsretsakter.

Endelig mener jeg, det må være vanskeligt at anfægte, at det er en forbedring, som statsministeren også understregede, at der nu er angivet tidsfrister for Kommissionens ret eller pligt til at reagere på et lands ønske om at anvende miljøgarantien.

Når Domstolen har slået fast, at et land ikke – som hr. Albrechtsen jo rigtigt var inde på det før – er berettiget til at anvende reglen, før grundlaget er bekræftet af Kommissionen, er det selvfølgelig helt afgørende, at Kommissionen ikke bare ved ikke at svare eller ved passivitet i øvrigt kan forhindre et land i at anvende de nationalt strengere regler.

Alt i alt mener jeg, at vi har fået en bedre miljøgaranti. Regeringen har ikke søgt at tegne et glansbillede af miljøgarantien. Vi har nøgternt redegjort for, på hvilke punkter vi mener den er forbedret i forhold til den tidligere, og samtidig har vi sagt, at der med den nye traktat og dens bestemmelser om bæredygtig udvikling og integration af miljø i sektorpolitikker er skabt et grundlag for bedre miljø i Europa.

Nu er det op til det afgørende, nemlig den politiske vilje og den politiske styrke, de progressive kræfter, som jeg håber hr. Albrechtsen

henregner sig til, i medlemsstaterne og i EU's institutioner at udmønte det nye grundlag i reelle fremskridt for miljøet i Europa.

Det er den udfordring, der er den afgørende. Det er den reelle udfordring, vi står over for i den kommende tid, og som vi allerede har taget fat på med Cardiffprocessen om integration af miljø i de enkelte sagområder, der behandles i de forskellige råd under EU med oplægget til Fællesskabets 6. miljøhandlingsprogram, og med den bæredygtighedsstrategi, vi har besluttet EU skal fremlægge på topmødet Rio plus 10 i 2002.

I det lys er det måske lidt ejendommeligt, at vi skal blive ved med at bruge så mange kræfter på denne undtagelsesbestemmelse. Burde vi ikke især bruge vores kræfter på at sikre et solidt dansk fingeraftryk på de overordnede rammer og linjer i Fællesskabets miljøpolitik i de kommende år, sådan som partierne jo også i praksis gør det, både i Folketingets Europaudvalg og i Folketingets Miljøudvalg og i de enkelte andre miljøudvalg, hvor jeg faktisk synes der bliver lavet et meget fint arbejde, og hvor jeg i øvrigt glæder mig over, at hr. Albrechtsen og jeg stort set altid er enige, når det kommer til den virkelige praktiske politik nede i EU?

Så derfor skal hr. Albrechtsen ikke misforstå mig, når jeg mener, at han faktisk har sat kikkerten for sit svagtsende øje i denne situation i stedet for at se med det friske, klare øje, han også har på miljøets område her.

Forhandling

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til ministrene for svarene, som jo indimellem på det nærmeste var rørende, og det er klart, at når ministeren også begynder at tale om boligforeninger og Brabrand og sådan noget, bliver det jo vanskeligt at opretholde sin skepsis.

Men ikke desto mindre – ikke desto mindre – så fik vi jo for kort tid siden ved DUPI's foranstaltning en redegørelse fra EU-eksperten Peter Pagh, som jo konstaterer, som ministeren i virkeligheden også nu erkender, at det ikke er en miljøgaranti. Nu forsøger ministeren så med ordet klausul – miljøklausul. I virkeligheden er det kun en dispensationsmulighed, som i visse situationer, men i virkeligheden meget sjældent, kan bruges, når EU-Kommissionen synes, at den vil gå med til det.

Så mener både statsministeren og miljøministeren, at det var en klar forbedring, at man f.eks. fik indført en tidsfrist, sådan at Kommissionen så skal svare. Ja, hvad har den påståede forbedring ført til? Den tidsfrist medførte, at så skulle Kommissionen afgøre madsminkesagen. Og hvad blev resultatet? Resultatet blev, at Danmarks brug af miljøgarantien i madsminkesagen blev forkastet af Kommissionen. Og hvis Domstolen også vedtager, at det må vi ikke gøre, ja, så bliver det EU's dårligere madsminkeregler og tilsætningsstoffer i maden, som vi så bliver tvunget til at acceptere her i Danmark. Og jeg har vanskeligt ved at se på baggrund af den måde, reglerne er skruet sammen på, at der er ret store muligheder for at vinde en sådan sag ved EF-Domstolen.

Regeringen har flere gange henvist til en liste over sager, som Kommissionen har afgjort, hvor der var nogle sager, hvor man fik lov til at bruge miljøgarantien. Det var to typer af sager. Det var nogle sager om stoffet PCP. Om det stof er at sige, at Kommissionen konstaterede, det ikke længere blev produceret i EU, så kunne man godt få lov til at forbyde det. Det er ærligt talt ikke ret meget succes, man kan udlede af den sag.

Og tilsvarende med kreosotsagen. Da blev det f.eks. fastslået, at vi må ikke henvise til beskyttelsen af vores grundvand og drikkevand her i Danmark, hvis vi bruger miljøgarantien. Så det, der stod tilbage, var nogle temmelig uvæsentlige sager, hvor miljøgarantien på papiret blev godkendt. Men i de afgørende sager, f.eks. Danmarks og Sveriges brug af miljøgarantien i forbindelse med madsminke, der må man altså ikke.

Der er en lang række huller. Listen over huller i miljøgarantien er meget lang. Lad mig nævne et af problemerne, som vi står over for. Nu skal det ikke kun dreje sig om madsminke, for der er mange, mange andre problemer. Lad os f.eks. tage gensplejsningen. Hvis der kommer nye godkendelser af gensplejsning, eller lad os bare tage dem, EU allerede har godkendt – og beklageligvis måtte vi jo konstatere forleden, at et flertal her i Folketinget vil have gensplejsning også på markerne i Danmark og vil have, at EU skal gå i gang med at godkende gensplejsning – der er miljøgarantien sådan indrettet, at selv om der kommer ny viden, der viser, at gensplejsning i et konkret tilfælde, et eller andet frø, der er blevet godkendt i EU, er

sundhedsfarligt, så kan man ikke bruge miljøgarantien, for den gælder ikke, når det bare er sundhedsfarligt for mennesker. Det er ikke nok. Sådan er reglen skruet sammen. Det kan ministeren bekræfte, hvis han ellers deltog i debatten.

Sådan er der desværre massevis af huller. Det helt store hul i miljøgarantien er selvfølgelig, at på hele landbrugsområdet gælder den overhovedet ikke.

Ministerens var inde på, at der også findes en anden slags regler i EU-Traktaten, nemlig dem, der gælder på miljøområdet, de såkaldte minimumsregler, hvor hvert enkelt land har lov til at fastsætte bedre og strammere regler selv. Og det er jo den helt rigtige måde at gøre det på, det er ved hjælp af minimumsregler, for så kan de enkelte lande gå foran og fastsætte bedre bestemmelser og på den måde trække de andre med sig op i stedet for den harmoniseringsmetode, som går ud på, at vi alle sammen bliver tvunget til at følge den, som er i lavest tempo.

Derfor mener Enhedslisten, og det håber jeg så partierne i det mindste vil være med til, at nu skal vi altså have det her forslag grundigt kortlagt og fundet ud af, hvordan vi løser det. Derfor har vi i Enhedslisten udarbejdet følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget opfordrer regeringen til at nedsætte en kommission om EU's miljøgaranti med det formål at udarbejde forslag om en artikel i Amsterdamtraktaten indeholdende en miljøgaranti, som kan bruges i alle tilfælde, hvor det er påkrævet af hensyn til miljø, sundhed, forbrugerbeskyttelse eller etiske hensyn som f.eks. dyrevelfærd, og som også kan bruges på landbrugsområdet. Kommissionen bør sammensættes med deltagelse af en formand, ministre, eksperter og et medlem af hver folketingsgruppe og fra hver af de danske grupper i Europa-Parlamentet.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 54).

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.00.

Mødet udsat kl. 17.58

Mødet genoptaget kl. 19.00

Forhandlingen genoptoges

Pernille Blach Hansen (S):

Det er et faktum, at miljø- og forureningsproblemer er grænseoverskridende. Uanset hvor meget vi her i Danmark koncentrerer os om vores egen lille baghave, så er realiteterne jo, at vi i høj grad påvirkes af, hvad der sker omkring os.

Mange miljøproblemer kan kun løses ved fælles regler på tværs af landegrænser. Derfor mener Socialdemokratiet, at et velfungerende internationalt samarbejde er utrolig vigtigt på miljøområdet. Og heldigvis fungerer vores EU-samarbejde også godt på miljøområdet. Resultaterne taler for sig selv.

Undersøgelser fra den 1. januar til den 1. september 1997 viser f.eks., at EU's regler i 36 tilfælde faktisk førte til krav om en strammere dansk miljøpolitik. Kun i et tilfælde repræsenterede EU's regler en forringelse af de danske regler, og da brugte vi miljøgarantien. Så myten om, at vi altid hives ned af resten af Europa, er hermed manet i jorden. Faktum er, at det danske beskyttelsesniveau gentagne gange er blevet styrket på grund af det europæiske samarbejde.

EU's miljøpolitik bliver endnu vigtigere i fremtiden, og her tænker jeg ikke mindst på udvidelsen med de central- og østeuropæiske lande. Det er lande, hvor der på miljøområdet er meget at kæmpe for, og her får det europæiske samarbejde en meget central rolle at spille.

Men EU's miljøpolitik forbedrer ikke kun miljøet i Europa. EU er også den primære drivkraft, når det gælder miljøspørgsmål på verdensplan. Det synes vi er utrolig positivt.

Socialdemokratiet mener, at det centrale i EU's miljøpolitik er at sikre et højt beskyttelsesniveau i Europa. Omdrejningspunktet må nødvendigvis være en fælles og forpligtende indsats for et bedre miljø. Dertil kommer så miljø-

garantien som en nødbremse, man kan anvende, hvis det fælles beskyttelsesniveau ikke er højt nok, selvfølgelig under forudsætning af, at betingelserne er opfyldt. Sådan mener vi netop det skal være. Miljøgarantien skal ikke være en betingelsesløs ret til nationale særregler.

Med Amsterdamtraktaten fik vi tilmed præciseret og forbedret miljøgarantien. Det synes vi også er positivt. Samtidig ser vi det som et godt tegn, at miljøgarantien ikke har været anvendt ret ofte – i alt 11 gange. Det viser, at landene har været tilfredse med beskyttelsesniveauet på områder såsom miljø, arbejdsmiljø, sundhed og forbrugerbeskyttelse. Men årsagen er vel også, at miljøgarantien netop har fungeret som et pres for høje standarder på disse områder. Derfor synes vi, det er utrolig positivt, at standarderne som en konsekvens af miljøgarantien højes overalt i Europa. Det sker forhåbentlig også i fremtiden.

Men som sagt, miljøgarantien er og skal være en nødbremse. Vi mener ikke, at Danmark skal sidde surmulende i toget og vente på, at toget kører ud ad det forkerte spor, for så derefter straks at hive i nødbremsen. Tværtimod skal vi rejse os fra vores sæde og spurte op gennem toget, så vi i fællesskab kan være med til sammen med de andre lande at styre lokomotivet i Europa ud ad det rette, grønne spor.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Må jeg allerførst sige tillykke til fru Pernille Blach.

Jeg har et spørgsmål: Det er blevet fremhævet af ministeren og også af Socialdemokratiets ordfører, at miljøgarantien ikke er blevet brugt ret meget, fordi det ikke har været nødvendigt.

Når man f.eks. ikke har brugt miljøgarantien i spørgsmålet om medicinrester i fødevarer – og vi er formentlig enige om, at der ikke burde tvangslovgives fra EU's side, så vi tvinges til at acceptere medicinrester i dansk producerede fødevarer – hænger det sammen med, at det kan man simpelt hen ikke. Det er jo ikke, fordi det ikke har været nødvendigt. Det har jo været åbenlyst nødvendigt, for sagen er jo krystalklar, men det har jo netop ikke kunnet lade sig gøre, fordi miljøgarantien ikke duer.

Derfor vil jeg godt spørge, om det ikke er på kanten af vildledning at påstå, at det ikke har været nødvendigt at bruge miljøgarantien i flere tilfælde, end vi har set.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Enhedslistens ordfører påpeger jo her den pointe, at miljøgarantien ikke gælder på landbrugsområdet, og vi har altid ment i Socialdemokratiet, at det ville være en god idé, hvis miljøgarantien blev udvidet til også at gælde på landbrugsområdet, så det er vi sådan set ikke uenige i.

Derfor kan jeg fuldt ud tilslutte mig hr. Keld Albrechtsens pointe, men det betyder ikke – i lyset af den forespørgsel, vi netop har haft – at vi synes, at man som udgangspunkt skal åbne for den slags diskussioner, når vi nu skal diskutere den kommende regeringskonference.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det glæder mig, at vi er enige om, at der altså her er et væsentligt hul i miljøgarantien.

Så vil jeg godt stille et andet spørgsmål:

Et flertal her i Folketinget går ind for regler i EU, som indebærer, at et mindretal i EU's ministerråd sammen med Kommissionen kan påtvinge et flertal en godkendelse af et gensplejset frø til dyrkning, også på markerne her i Danmark. Og hvis det nu efterfølgende viser sig, at et sådant gensplejset frø får sundhedsskadelige konsekvenser, kan miljøgarantien ikke bruges, for selv om der kommer ny viden, så kan man ikke bruge den, hvis det er sundheden, det handler om.

Det vil sige, at vi altså af et mindretal i EU kan blive påtvunget gensplejsede organismer med sundhedsskadelige konsekvenser uden at kunne bruge miljøgarantien. Det går jeg ud fra som en given ting at Socialdemokratiet er enig med mig i heller ikke er holdbart. Det vil jeg godt også bede om en bekræftelse af.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Den sag, hr. Keld Albrechtsen rejser her, viser jo netop forskellen på den tilgang, hr. Keld Albrechtsen har til EU generelt, og den tilgang, som vi har i Socialdemokratiet:

Hr. Keld Albrechtsen hænger sin hat op på, at nu skal vi have en mægtig god miljøgaranti, så Danmark kan stoppe, hvis der kommer nogle problemer, vi ikke kan lide.

Jeg synes da, det er meget mere væsentligt i den her sag, som hr. Keld Albrechtsen nævner, at Danmark specifikt har arbejdet for at få ændret de her komitéprocedurer, så det netop ikke

forholder sig, som hr. Keld Albrechtsen siger. Samtidig gælder også, at hvis der kommer ny viden på et område – og det står jo netop i Traktaten – skal Kommissionen ind og revurdere det.

Så jeg synes egentlig, det er meget mere væsentligt, at vi i stedet for at diskutere, som hr. Keld Albrechtsen tilsyneladende gerne vil, hvordan Danmark kan få så mange undtagelser som overhovedet muligt, diskuterer, hvordan vi undgår at benytte miljøgarantien, fordi vi får de fælles regler op på et utrolig højt beskyttelsesniveau. Det er jo det, der generelt er faktum, når vi specielt ser på miljøområdet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu nævnte jeg jo to eksempler – jeg kunne faktisk nævne mange flere – hvor det ikke er lykkedes at få et ordentligt beskyttelsesniveau i fællesskabet i EU: Vi bliver tvunget til at have medicinrester i fødevarerne, og det kan man jo ikke kalde et ordentligt beskyttelsesniveau, og der er mindretalsbeslutninger imod et flertal af landene om godkendelse af gensplejsede organismer.

Det er rigtigt, at Danmark ikke havde ønsket det sådan, men sådan blev det altså, og det er uden en miljøgaranti, fordi det handler om sundhed, og sundhed kan man ikke bruge som begrundelse for at bruge miljøgarantien. Sådan er det jo.

Derfor vil jeg godt stille dette spørgsmål: Når vi nu har fået konstateret, at der altså er disse meget, meget alvorlige huller i miljøgarantien, ville det så ikke være rigtigt, at man i det mindste fik nedsat en kommission til at udarbejde et forslag, som kan bruges?

Jeg har ikke sagt, at det skal fremsættes på den regeringskonference, der er i gang. Det kan godt være ved en særskilt regeringskonference alene om miljøgarantien. Regeringen kan gøre, som den finder klogest i forhold til forhandlingerne i EU. Jeg beder bare om, at man tager problemet alvorligt og kommer videre med sagen.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jamen jeg kan forsikre hr. Keld Albrechtsen for, at regeringen tager miljøgarantien meget alvorligt. Det synes jeg faktisk også vi beviste op til den sidste regeringskonference, hvor netop miljøgarantien og forsøg på at præcisere den var et

af de utrolig vigtige punkter, som regeringen kæmpede for.

Hr. Keld Albrechtsen vil så gerne have nedsat en kommission med bl.a. deltagelse af alle de politiske partier. Det er jeg nødt til at indrømme at jeg altså ikke på nuværende tidspunkt synes er en forfærdelig god idé. Jeg synes, det er det forkerte sted at bruge kræfterne nu. Det er da meget mere væsentligt, at vi kigger fremad og bruger kræfterne på at få standarderne op, så beskyttelsesniveauet bliver så højt, at vi ikke skal anvende miljøgarantien. Det må da være det, der er formålet.

På en eller anden måde synes jeg, det er lidt navlebeskuende at sætte sig ned og kigge på miljøgarantien og så fuldstændig undgå at se på, at vi skal kæmpe for nogle fælles regler. Det, der må være det allervigtigste, er da at få nogle gode fælles regler, som er solidariske på den måde, at de ikke kun forbedrer beskyttelsesniveauet i Danmark, men i hele Europa.

Jeg er nødt til at indrømme, at i den forbindelse synes jeg, det havde været meget mere relevant, hvis den forespørgsel, Enhedslisten har rejst i dag, havde handlet om, hvordan vi forbedrer miljøpolitikken set i lyset af udvidelsen, frem for at handle om en snæver ting som miljøgarantien.

Jens Hald Madsen (V):

Da ordføreren ikke kan være til stede, læser jeg følgende op:

Miljøgarantien lever og har det slet ikke så dårligt, men juraen er i den forbindelse slet ikke så let at gå til. Men danske politikere har haft belæg for at udtale sig om den, som de har gjort.

I den danske såkaldte madsminkesag, der nu behandles ved EF-Domstolen, var Kommissionen ikke indstillet sig på at erklære sig enig med Danmark. Det skyldes flere forhold, hvor et af dem er, at Danmark nok ikke har haft så heldig en hånd med hensyn til at forklare sagen. Der har været problemer med at få eftersendt de oplysninger, som Kommissionen har efterspurgt. Derudover har Kommissionen opført sig meget firkantet og haft en »vi alene vide«-holdning.

At sagen i dag er kommet så vidt som til EF-Domstolen kunne måske også skyldes, at sagen faktisk ikke er så god, som regeringen har givet udtryk for.

Et andet forhold kan være, at Kommissionen faktisk ikke anvender miljøgarantien på den

måde, som den burde. Men det vil EF-Domstolen altså nu få lejlighed til at afklare – heldigvis, kan man sige. Der er ganske vist ingen ankeadgang, som professor, dr.jur. Peter Pagh udtrykker det, men derimod en adgang for EF-Domstolen til at annullere Kommissionens beslutning om at sige nej til Danmarks ønske i den pågældende sag.

Sker det, kan Kommissionen så gå i gang med sagen igen set i lyset af EF-Domstolens afgørelse og bemærkninger, og så må man se, om det fører til en afvisning af de danske ønsker om strengere grænseværdier for brug af madsminke som nitrat, nitrit og sulfit her i landet.

Men det står fast, at Kommissionen ikke har fri adgang til at dispensere eller at lade være, og det er det, de fleste forstår ved en dispensationsadgang. Kommissionen har ikke frit skøn. EU-landene har et retskrav på at kunne anvende miljøgarantien. Kommissionen skal, hvis den vil afvise et lands ønske om at anvende strengere regler end EU's, punkt for punkt fortælle, hvorfor den ikke finder, at betingelserne for at udløse miljøgarantien er opfyldt.

En sag skal være videnskabeligt underbygget, men det skal nok være en dårlig EF-jurist, der ikke kan tilrettelægge en sag sådan, at det ikke skal kunne lade sig gøre for Danmark eller et andet EU-land at komme igennem med at indføre nye og strengere nationale produktregler af betydning for sundhed, miljø m.v.

Efter vedtagelsen af fælles EU-regler: Selv om der i den nye formulering af garantien er stillet betingelser om, at der skal være tale om et problem, der er specifikt for det pågældende land, kræves der nyt videnskabeligt belæg. Om sidstnævnte krav kan i øvrigt anføres, at videnskabeligt belæg ikke er identisk med videnskabeligt bevis. Det fremgår bl.a. ved sammenholdelsen af den danske traktattekst med de franske, tyske og engelske traktatversioner, at der netop sigtes mod noget mindre end et egentligt bevis. Det må siges at være et krav om rimelig videnskabelig underbygning, men ikke om et endegyldigt bevis.

Medlemsstaterne har ved ti lejligheder påberåbt sig miljøgarantien, og i de syv af tilfældene har medlemsstaten fået medhold af Kommissionen. Når miljøgarantien ikke har været påberåbt mere, end sket er, skyldes det til gengæld nok, at EU netop som følge af miljøgarantiens beståen har set sig tvunget til at harmonisere nationale produktkravsbestemmelser af

betydning for sundhed, sikkerhed, miljø m.v. på et højt niveau.

At EU-landene kun i få tilfælde har følt behov for at påberåbe sig garantien, og at EU-reglerne ikke er mindre skrappe end de danske regler, ses bl.a. ved, at EU på miljøområdet vedtog 189 regler fra januar 1994 til april 1998. Heraf var der ifølge Miljø- og Energiministeriet hele 40, der hævdede det danske beskyttelsesniveau, mens kun to sænkede det. Det ene af disse to vedtagelser omhandlede træbeskyttelsesmidlet kreosot. Her brugte Danmark miljøgarantien, hvilket blev godkendt af Kommissionen, og det er jo slet ikke så galt.

Denne virkning kan kun forstærkes af og afspejles også i det forhold, at den nye udformning af miljøgarantien forpligter EU til at harmonisere på et højt beskyttelsesniveau og på basis af videnskabelige kendsgerninger.

Ud fra ovennævnte betragtninger mener jeg, at danske politikere har haft belæg for at sige, at vi har en miljøgaranti, og jeg mener ikke, vi har noget at undskyldte over for JuniBevægelsen og hr. Keld Albrechtsen.

Pia Christmas-Møller (KF):

Formålet med miljøgarantien i Traktaten er kendt af enhver, og derfor er det også noget af en teoretisk debat, der lægges op til med denne forespørgsel om, hvordan garantien skal anvendes i fremtiden. Men Enhedslisten har åbenbart haft lyst til en lille debat om miljøgarantien, og så får vi den jo også.

Miljøgarantien giver et land mulighed for at trække i nødbremsen, hvis der træffes beslutninger vedrørende miljøet eller arbejdsmiljøet, som ikke passer til den givne situation i det pågældende medlemsland. Det siger dog sig selv, at intet land i ly af miljøgarantien kan anvende bestemmelsen til at indføre eller fastholde tekniske handelshindringer vendt mod andre lande. Der skal være mening med det hele, og det er ikke mindst i de små landes interesse, at man ikke blot kan aktivere miljøgarantien efter eget for godt befindende.

Derfor betragter Det Konservative Folkeparti det som en fordel, at der er visse formkrav, der skal opbygges, for at man kan anvende miljøgarantien.

Faktisk er historien om miljøgarantien en succeshistorie, ikke mindst for Danmark. Den har været med til at styrke miljøhensynet i en række konkrete situationer, og alene dens tilste-

deværelse giver også en positiv, forebyggende effekt til fordel for miljøet.

At Danmark i efteråret oplevede, at Kommissionen underkendte Danmarks anvendelse af miljøgarantien i Traktatens § 95, er der ingen grund til at falde i svime over. Når det kommer til stykket, havde regeringen en dårlig sag. I hvert fald var Danmarks regering ikke i stand til at overbevise Kommissionen om det vise i, at vi havde forskellige grænseværdier for næsten de samme typer pålæg. Vores egen lovgivning på området var ikke logisk opbygget, og det er altså ikke nødvendigvis Kommissionens skyld.

Enhedslisten ønsker nu at postulere, at miljøgarantien ikke er noget værd, men det må den selv om, for der er slet ikke nogen tvivl om, at EU's generelle miljølovgivning gennem årene har bidraget til en højnelse af de danske standarder. Miljøgarantien er en del af EU's samlede miljøprofil og giver en politisk tryghed i de tilfælde, hvor der for alvor måtte stå noget på spil for et medlemsland.

Jørn Jespersen (SF):

I SF ønsker vi et stærkere og mere effektivt samarbejde internationalt og ikke mindst i EU om at løse grænseoverskridende miljøproblemer. Derfor mener vi, at der er en række opgaver, som Danmark skal løse, og en række opgaver, som Danmark skal præge i EU-sammenhæng, når vi snakker miljø.

Den første opgave, som vi desværre slet ikke har været inde på i dag, og som derfor mangler i perspektivet, er, at Danmark har en meget vigtig rolle med hensyn til at præge EU's forhandlingslinje i internationale forhandlinger.

SF arrangerede for nylig en høring om det internationale miljø samarbejde og USA's linje her på Christiansborg, og her bemærkede vi, at repræsentanten for Greenpeace International udtalte, at i internationale miljøforhandlinger har Danmark faktisk udvist mere globalt lederskab end USA, på trods af at USA er verdens eneste resterende supermagt.

Repræsentanten for Greenpeace International sagde, at var det ikke for Danmark og for EU, som Danmark har præget, havde vi f.eks. aldrig fået forbudet mod handel med farligt affald med i Baselkonventionen.

Det synes jeg er et vigtigt perspektiv, og derfor har jeg lyst til at sige til Enhedslisten her i dag, at for os handler denne diskussion i virkeligheden om, hvad perspektivet og strategien er i en diskussion om miljø i EU-sammenhæng. Er

perspektivet Danmark som globalt lederskab, eller er perspektivet Danmark som nationalt bagstræb?

For os i SF er der ingen tvivl. Det, der er perspektiv i, det, der er begejstrende at beskæftige sig med, er perspektivet om globalt lederskab på miljøområdet. Vi synes, Enhedslistens placering som fortaler for det nationale bagstræb er meget lidt klædeligt.

Jeg vil gerne henvise til nogle områder, hvor Danmark faktisk har gjort en meget stor indsats – og det er jo ikke særlig almindeligt at rose folk fra andre partier, men jeg vil gerne i denne sammenhæng rose den nuværende miljøminister, fordi jeg faktisk synes, han har gjort et fremragende arbejde, der illustrerer perspektiverne i at påtage sig det globale lederskab:

Tænk på diskussionen om Baselkonventionen, som jeg nævnte før! Tænk på WTO-forhandlingerne i Seattle, hvor Danmark spillede en meget aktiv rolle! Tænk på diskussionerne om Biosafeti i Montreal her i januar! Og tænk på det vandrammedirektiv, som nu er blevet vedtaget i EU, og hvor der er meget høje krav til at eliminere miljøfremmede, syntetiske stoffer fra vort vandmiljø! Det er alt sammen eksempler på, at Danmark er gået i spidsen, har opstillet målsætninger, har opbygget alliancer, har haft en aktiv forhandlingslinje og dermed har præget EU's linje og dermed også de globale miljøforhandlinger. Det er smaddervigtigt, og det burde vi bruge meget mere tid på.

Den anden hovedopgave, Danmark har i EU-sammenhæng, er selvfølgelig at arbejde for at sikre, at vedtagelser af fælles regler sker på et meget højt niveau, af hensyn til miljø, af hensyn til sundhed, af hensyn til forbrugere osv. Her spiller miljøgarantien en vigtig rolle, fordi den sikrer, at vi somme tider kan få niveauet højere op, end vi ellers kunne have fået.

Den tredje opgave er at skabe en fremtidig motor for innovationer og dynamik i de fælles miljøregler. Her spiller miljøgarantien også en rolle.

Endelig er det Danmarks rolle at være foregangsland i den forstand, at vi på nogle områder viser i praksis, at nye teknologier kan indføres, og at gamle, forældede stoffer kan udfases.

Derfor ser SF også miljøgarantien i et internationalt perspektiv – i modsætning til Enhedslisten. Til gengæld er vi enige i, at den ikke er en reel garanti, som det har været hævdet fra forskellig side, og som Enhedslisten nu søger at

skabe illusioner om at man kan gøre den til, og derfor bør den forbedres på en række områder. Landbruget skal omfattes af den, vi skal have forsigtighedsprincippet styrket, vi skal have sikkerhed for, at garantien gælder, indtil EF-Domstolen måtte have taget stilling, og vi skal sørge for, at sundhed skrives ind på linje med miljø og arbejdsmiljø.

På den baggrund – set i det internationale perspektiv og i bestræbelsen på at sikre et globalt lederskab frem for et nationalt bagstræb – kan vi selvfølgelig ikke støtte Enhedslistens forslag til vedtagelse. Vi tror ikke meget på en kommission, hvor alle mulige deltager, vi ser sagen i et meget bredere perspektiv, et langt mere vidtgående perspektiv, og derfor vil jeg i stedet foreslå følgende:

Forslag til vedtagelse

- »Folketinget opfordrer regeringen til at arbejde for en styrket miljøpolitik i EU gennem
- bedre integration af miljøhensyn i sektorpolitikker, ikke mindst på landbrugs og transportområdet,
- mulighed for flertalsafgørelser for miljøafgifter,
- iværksættelse af det 6. miljøhandlingsprogram,
- vægt på bæredygtighed i udvidelsesforhandlingerne og
- en styrkelse af miljøgarantien, så landbrugsområdet omfattes og Kommissionens godkendelsesret fjernes.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 55).

En sådan linje har det brede miljøperspektiv og det internationale udsyn, og den er der perspektiv i – i modsætning til Enhedslistens snævre, nationalistiske linje.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er ikke tilhænger af nogen meget polemisk tone mellem SF og Enhedslisten, men jeg bliver nødt til at sige, at den tone, som hr. Jørn Jespersen har anvendt over for Enhedslisten her ved aftenstide den 23. februar år 2000, kan ikke bru-

ges til noget i debatter på venstrefløj, og jeg bliver faktisk nødt til at bede hr. Jørn Jespersen om en uforbeholden undskyldning. Det bliver jeg nødt til at insistere på. Jeg vil simpelt hen ikke finde mig i det, og hvis det skal være stilen mellem SF og Enhedslisten, bliver der simpelt hen slagsmål og ballade i den virkelig store stil.

Jeg vil simpelt hen ikke finde mig i, at SF står her og siger, at Enhedslisten repræsenterer nationalt bagstræb. Det vil jeg simpelt hen ikke finde mig i, og jeg vil bede hr. Jørn Jespersen komme herop og sige, at det mener han naturligvis heller ikke. Så kan vi diskutere alt det andet, og om Enhedslistens forslag kunne have været anderledes. Jeg sendte det forleden til hr. Jørn Jespersen, og jeg har ikke hørt nogen reaktion i den anledning. Men jeg kan ikke acceptere den måde at diskutere på, må jeg sige, og det tror jeg heller ikke . . .

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Jeg bliver nødt til at sige, at taletiden er udløbet.

Keld Albrechtsen (EL):
Undskyld, hr. formand.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal bare sige, at jeg mente hvert eneste ord, jeg sagde, og jeg mener faktisk, at Enhedslistens linje er uhyre ukonstruktiv og skadelig for den generelle miljødebat. Jeg mener, at den stadige sætten fokus på, hvilke regler der gælder i Danmark, uden at placere dem i et internationalt perspektiv, og den flytten ressourcer fra det internationale arbejde, som er så dybt nødvendigt, men som Enhedslisten står for, er dybt skadelig.

Jeg opfatter det ikke som en diskussion på venstrefløj, for jeg opfatter slet ikke Enhedslistens position som venstreorienteret, og derfor skal jeg bare bekræfte, at jeg mente alt, hvad jeg sagde, og at jeg har tænkt mig at stå fast på det.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg kan kun sige til hr. Jørn Jespersen, at på baggrund af dette her bliver jeg nødt til at skrive til SF's formand og bede om et møde om denne sag, for det her går ganske enkelt ikke. Det går ganske enkelt ikke.

Det kan godt være, at Socialdemokratiet og SF hellere havde ønsket, at Enhedslisten havde

rejst en debat om alt muligt andet end miljøgarantien; det kan jeg jo høre. Man vil hellere diskutere alt muligt andet, man vil hellere diskutere, hvordan Danmark repræsenterer sig i internationale sammenhænge.

Det vil jeg da gerne diskutere, og det har jeg da aldrig ønsket at undgå en debat om. Jeg har bare sagt, at vi har et problem med miljøgarantien, og jeg har endda hørt, at SF har foreslået, at miljøgarantien skulle tages op på den kommende regeringskonference, fordi der er et problem med miljøgarantien. Det har SF sagt, og så skal jeg og Enhedslisten have at vide, at når vi rejser en debat her i Folketingssalen om det problem, skyldes det, at vi repræsenterer et nationalt bagstræb!

Jeg må sige til hr. Jørn Jespersen, at jeg vil ganske enkelt ikke finde mig i det, og hvis det skal være på den måde, vi skal diskutere SF og Enhedslisten imellem, bliver det meget surt. Det håber jeg naturligvis ikke, og nu skal vi heller ikke snakke os totalt fra hinanden. Men hvis ikke hr. Jørn Jespersen kan forstå, at det her er for mig noget . . .

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Taletiden er udløbet. Hr. Jørn Jespersen.

Keld Albrechtsen (EL):
Undskyld, hr. formand.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Hr. Keld Albrechtsen kan skrive til hvem, han ønsker at skrive til; det står ham fuldstændig frit for.

Den tale, jeg har holdt, er godkendt i SF's folketingsgruppe, og den er i overensstemmelse med det program, som vort partis hovedbestyrelse har udarbejdet i forbindelse med de kommende regeringsforhandlinger. Og hvis hr. Keld Albrechtsen gjorde sig den ulejlighed at læse det forslag til forhandlingslinjen i de kommende regeringsforhandlinger, ville han opdage, at det er præget af et internationalt perspektiv, hvad Enhedslistens indsats på miljøområdet aldrig er. Det er det, der er forskellen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Hr. Keld Albrechtsen for en kort bemærkning af 1 minuts varighed.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, det er ret stærkt, når hr. Jørn Jespersen udmærket godt ved, at jeg f.eks. – det kan ministeren bekræfte – har fulgt forhandlingerne om f.eks. Biosafety Protocol, fulgt forhandlingerne i Seattle, stillet forslag til den linje, Danmark skulle føre, osv. osv., at jeg så skal høre den slags fra hr. Jørn Jespersen. Jeg har rejst land og rige rundt, havde jeg nær sagt; jeg har i hvert fald deltaget i adskillige debatter sammen med hr. Jørn Jespersen personlig og andre om netop det globale, det internationale, perspektiv og fremlagt stribevis af forslag, en række af dem i øvrigt i enighed med hr. Jørn Jespersen, og så skal man høre sådan et indlæg. Jeg synes simpelt hen, det er for dårligt, det må jeg indrømme. Jeg synes simpelt hen, det er for dårligt.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Når hr. Keld Albrechtsen nævner Seattle- og WTO-forhandlingerne, så har jeg da lyst til at nævne, hvad der skete i den sammenhæng. Der skete det, at Danmark var repræsenteret ved vores miljøminister, som gjorde en formidabel stor indsats for at holde fast i Danmarks forhandlingslinje ikke bare på miljøområdet, men helt generelt i forhold til EU's Ministerråd, og at EU's Ministerråd og Kommissionen især spillede en meget stor rolle i forhandlingerne.

Så kom der en diskussion om biosafety, hvor USA ønskede, at man skulle nedsætte en arbejdsgruppe omkring gensplejsning osv. Det var Danmark, der prægede diskussionerne. Danmark havde en meget stor del af æren for, at det forslag ikke blev accepteret.

Hvad gjorde Enhedslisten? Den udsendte en pressemeddelelse hjemme fra Danmark om, at Danmark skulle træde ud af EU-delegationen og indtage en position på linje med Norges fuldstændig uden for indflydelse. Det er der da ikke meget perspektiv i, og derfor er min pointe i virkeligheden, at Enhedslisten gør hele miljøpolitikken, forbedringen af det globale miljø til gidsel i sin EU-propaganda. Det synes jeg er skammeligt.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Der bliver en ekstra kort bemærkning, og så er det derefter uigenkaldeligt. Hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning):

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg er glad for, at Enhedslisten indtog det synspunkt på WTO, som vi gjorde, ikke mindst når man ser på biosafety, og hvad der så kom ud af det. Jeg anerkender, at ministeren gjorde, hvad han kunne. Ingen tvivl om det. Men hvad kom der desværre ud af det? Der kom en aftale, som stadig væk betyder, at WTO kan gå ind og tvinge gensplejsede organismer igennem, hvor vi ikke kan bruge nogen miljøgaranti her i Danmark til at forhindre det.

Det er på bundlinjen resultatet af den Montrealtraktat, som ministeren kom hjem med. Jeg siger ikke, at ministeren ikke gjorde, hvad han kunne. Det gjorde han. Men det, han kom hjem med, betyder, at vi stadig væk står i den situation, at WTO kan tvinge igennem, at vi skal acceptere import af gensplejsede organismer til Danmark. Sådan er situationen, og derfor har vi brug for en miljøgaranti til at beskytte os.

Det troede jeg egentlig hr. Jørn Jespersen var enig i, og det er han jo også, men hans polemiske natur løber altså af med ham nogle gange, og så kommer han til at sige ting, som jeg tror vi skal glemme i morgen.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg håber bestemt ikke, hr. Keld Albrechtsen glemmer det. Jeg håber, han tænker grundigt over det. Det har han brug for. Den Biosafety Protocol, som her bliver omtalt, var den, som Greenpeace kaldte et historisk gennembrud. Det vil jeg bare minde om. Der er altså nogle, der har beskæftiget sig i hvert fald mindst lige så meget med miljø, som hr. Keld Albrechtsen har gjort, der har en noget anden vurdering af det.

Jeg erkender, at problemet med WTO's forrang frem for internationale miljøkonventioner ikke er afklaret. Det er i virkeligheden uafgjort, idet man har ligestillet det, og dermed har vi et udestående problem. Det skal vi have klaret.

Min pointe er bare, at hvis man vil styrke miljøet i den sammenhæng, så bliver man altså nødt til at kunne lave nogle internationale allianceopbygninger og ikke have den strategi, som Enhedslisten har, der hedder stå helt alene og forhandle hvert land for sig, for så får vi bilaterale forhandlinger med USA, og så vinder USA det hele, og det er til skade for miljøet.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå, at der er rejst en forespørgselsdebat om miljøgarantien på trods af den seneste udveksling af synspunkter, som jo vist gik lidt videre end det tema, der netop er rejst i forespørgslen.

Jeg vil selvfølgelig allerførst gerne takke både statsministeren og miljøministeren for den redegørelse, vi som indledning til debatten fik om forholdene fra 1986, da man indførte miljøgarantien, og fremefter. Jeg synes dog, at der i statsministerens redegørelse var et mærkværdigt spring fra 1986 til 1994, hvor han i hvert fald hurtigt kom over forholdene omkring Maastrichtraktatdiskussionerne, hvor man jo også fik solgt miljøgarantien som en anvendelig garanti.

Det, der er min pointe med at sige det her, er såmænd blot, at det efter Dansk Folkepartis opfattelse er således, at man lige siden, man diskuterede miljøgarantien for første gang, har forsøgt at oversælge et produkt til den danske befolkning, oversælge i den forstand, at der ikke har været belæg for at sige, at vi havde den type miljøgaranti, man har forsøgt at sælge.

Det er selvfølgelig brandærgerligt. Man har så sagt fra regeringens side, at det er en domstolsafgørelse i 1994 i PCP-sagen, som ændrer fortolkningen, giver en usikkerhed, som man efterfølgende prøver at få sat på plads i forbindelse med regeringskonferenceforhandlingerne op til 1996.

Vi må sige for vor dels vedkommende, at det resultat, man så opnåede – man prøvede at få det gjort klart, hvordan miljøgarantien så skulle tolkes – heller ikke lever op til det, man i sin tid forsøgte at sælge til den danske befolkning, da man skulle have flertal i befolkningen for indførelse af det indre marked.

Derfor er der et behov for en nærmere kulegravning af hele miljøgarantien og af, hvad vi vil med den, og hvordan vi så kommer videre. Vi må gøre op med os selv, om vi vil have den miljøgaranti, vi rent faktisk blev lovet, eller vi vil acceptere en miljøgaranti på et langt lavere niveau, som den, vi nu har, er udtryk for.

Vi har også allerede fået de første afgørelser i 1999 på området, de syv afgørelser, der er henvist til af flere ordførere og også af ministre, og hvor det jo er således, at i en af Danmarks sager blev vi nægtet at anvende miljøgarantien, og vi ser selvfølgelig med meget stor spænding på, hvad der nu kommer ud af den domstolsafgørelse, der nu kommer som følge af, at man

6. januar 2000 har indbragt Europa-Kommis-sionens afgørelse.

Men når alt det er sagt, så betyder det selvfølgelig også, at vi gerne vil arbejde videre med det her spørgsmål, og det betyder også, at det forslag til vedtagelse, som hr. Keld Albrechtsen fra Enhedslisten har rundsendt til os forud for den her debat, selvfølgelig er et forslag, vi har diskuteret hos os, og som vi agter at støtte, fordi det vil give en mulighed for at få den grundlæggende diskussion videre også i et forum, der kan tage initiativ til et konkret forslag, der kan forbedre den miljøgaranti, som er i den nuværende Traktat.

Derfor er vores konklusion på denne debat såmænd blot, at vi støtter det forslag. Vi håber, det kan blive vedtaget, så man ad den vej kan arbejde videre med at sikre den miljøgaranti, som man i sin tid forsøgte at sælge til befolkningen.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg synes, det er udmærket, at hr. Albrechtsen har stillet denne forespørgsel om miljøgarantien, og jeg synes faktisk, det er lykkedes at sætte en række ting på plads.

Der er umiddelbart to indrømmelser, der følger af debatten her, som jeg synes man uden videre skal medgive.

Den første er, at den tidligere regering faktisk oversolgte miljøgarantien. Derimod vil jeg hævde den påstand, at den nuværende regering ikke på noget tidspunkt har forsøgt at give andet end en meget nøgtern fremstilling af vores opfattelse af miljøgarantien.

For mit eget vedkommende har jeg også beklaget, at vi bruger udtrykket miljøgaranti i stedet for det mere nøgterne, som også er den internationale sprogbrug, nemlig miljøklausul, men nu hedder det miljøgarantien. Det er den folkelige betegnelse. Det kan vi ikke lave om på.

Den anden indrømmelse er naturligvis, at selv som nødbremse eller sikkerhedsventil eller undtagelsesbestemmelse eller miljøklausul er den ikke fuldkommen. F.eks. er det efter dansk opfattelse stadig en svaghed, at landbrugsområdet ikke er omfattet. Det er en svaghed ved miljøgarantien.

Når jeg har givet de to indrømmelser, så synes jeg altså stadig væk, at det er en god bestemmelse, er en nødvendig undtagelsesbestemmelse, at den er blevet forbedret ved Amsterdamtraktaten, ikke mindst på dansk foranledning og med en kraftig indsats fra stats-

ministerens side, og er en bestemmelse, som vi måske endda kan få en lille smule mere glæde af i fremtiden under indtryk af, at der kan blive mange flere medlemmer af EU.

Det synes jeg har været en god afklaring. Jeg mener bestemt ikke, der er behov for nogen kommission på det her område. Det er vel noget af det bedst gennemtrawlede, bedst belyste overhovedet i EU. Man kan have forskellige holdninger til det og som hr. Albrechtsen sige, at fordi den ikke er perfekt, så er den ubrugelig. Jeg har det synspunkt, at den ikke er perfekt, men den er absolut anvendelig til det formål, den har.

Endelig synes jeg, selv om hr. Albrechtsen blev stødt, at vi har haft en overordentlig spændende diskussion af, hvad strategien egentlig skal være på miljøområdet, og hvis det er mig, der har givet anledning til dette og lokket hr. Jørn Jespersen ud på glat is, så vedstår jeg det gerne, for jeg synes, at det er udtryk for proportionsforvrængning. Det er udtryk for en forkert tilgang til samarbejdet i EU alene at fokusere på miljøklausulen eller miljøgarantien, som ikke bare hr. Albrechtsen, men mange andre, som har gjort det til en livssag at bekæmpe det europæiske samarbejde, gør sig skyldig i, og der synes jeg der er fremdraget mange eksempler.

At hr. Albrechtsen så med rette, synes jeg, gør opmærksom på, at han i en række situationer også i Europaudvalget personligt har støttet globale initiativer kan dog ikke ændre det forhold, at hr. Albrechtsen gerne i den offentlige debat vil efterlade det indtryk, at EU-samarbejdet er ubrugeligt i det internationale miljøarbejde. Der er jeg nødt til at sige, at uden vores samarbejde i EU, og herunder også de muligheder for indflydelse, det giver Danmark og andre miljøprogressive lande, havde verden set meget anderledes ud. Den eneste reelle modmagt, der er til De Forenede Stater, den eneste drivende kraft – ikke altid drivende nok efter min mening, men den eneste drivende kraft, der er – er EU, og det synes jeg hr. Jørn Jespersen med rette har sat en tyk streg under og dermed vel i øvrigt også afsløret eller afdækket et egentligt dilemma i hr. Albrechtsens strategi. Et egentligt dilemma.

Hvis man skal tage hr. Albrechtsen på ordet, det kan jo være bekymrende, men hvis man skal tage ham på ordet, så tror jeg ikke, der er nogen grund til at tvivle på, at han oprigtigt er interesseret i forbedring af det globale miljø og gerne vil alliere sig med de internationale mil-

jøbevægelser; men hans mistillid til og afsky for det europæiske samfund er så dyb, at han på forhånd giver afkald på det vigtigste, det vigtigste værktøj overhovedet, der står til vores rådighed, hvis vi skal gøre noget i denne, indrømmer jeg blankt, ufuldkomne verden, vi lever i.

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for debatten, og om forslagene til vedtagelse har jeg allerede sagt, at hr. Albrechtsens forslag er vi ikke enige i. Juridisk er dette område utrolig gennemarbejdet, der er ikke behov for en sådan kommission.

For så vidt angår hr. Jørn Jespersens forslag, er regeringens holdning den, at det er gennemført sympatisk og tiltalende, og vi er ikke uenige i det på noget punkt. Når vi ikke kan anbefale Folketinget at stemme for det, hænger det imidlertid sammen med, at det kan læses som et forsøg og vil blive læst som et forsøg på at udvide dagsordenen for den kommende regeringskonference, og det har faktisk været et fast synspunkt i regeringens politik, at vi ikke ønsker en bred dagsorden. Vi ønsker at gøre den nødvendige indsats for at berede grunden i forbindelse med EU's udvidelse, men vi ønsker ikke at give anledning til en meget, meget bred dagsorden.

Kommer der imidlertid en meget bred dagsorden, så er det klart, at så har vi også en række synspunkter, herunder også synspunkter, der flugter fuldstændig med hr. Jørn Jespersens forslag til vedtagelse, men vi ønsker ikke med vores stemmeafgivning eller beslutninger herfra at give signaler om, at vi ønsker at ændre vores holdning på det område.

Det er det bedste for udvidelsen. Det er det bedste for Europasamarbejdet, at vi får udvidelsen på plads, klarer alle overgangsproblemerne og i den forbindelse tilpasser EU's institutioner og så i øvrigt bruger kraft på at gennemføre alle de forbedringer, der var i Amsterdamtraktaten ikke mindst på miljøområdet, før vi kaster os ud i nye ændringer.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Blot den korte bemærkning lige her og nu, at det ikke har været Enhedslistens sigte, at der skulle foretages en større juridisk udredning. Jeg er helt enig i, at der findes f.eks. Peter Paghs beskrivelse af problemerne.

Det, der ligger i vores forslag, er alene at nedsætte en kommission, der kan lave et faktisk

temmelig kortvarigt kontant stykke arbejde, nemlig at udforme et forslag til en ny traktatbestemmelse.

Så det beror altså lidt på en misforståelse, sådan som ministeren åbenbart har læst forslaget.

Jeg vil i mit ordførerindlæg komme tilbage med et par enkelte bemærkninger til det generelle, som ministeren var inde på.

(Kort bemærkning).

Jørn Jespersen (SF):

Jeg vil bare gerne kvittere for miljøministerens bemærkninger om, at regeringen finder vores forslag til vedtagelse gennemført sympatisk, og det opfatter jeg også som et håndslag på, at man vil arbejde for at virkeliggøre de enkelte punkter.

Jeg vil gerne fremhæve integrationen af miljøpolitikken i alle sektorpolitikkerne, som jeg finder er utrolig vigtig. Her har vi jo haft mange samråd i Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg med de forskellige ministre og med statsministeren, og dér mener jeg at Danmark spiller en helt afgørende rolle med henblik på at fastholde den proces, der er sat i gang i Cardiff, og sikre, at der virkelig kommer resultater ud af integrationsprocessen.

Når regeringen ikke kan støtte forslaget, forstår jeg, at det har den ene grund, at man ikke på nuværende tidspunkt vil binde sig til at tage et punkt op i forhold til en regeringskonference, som man arbejder for skal blive meget snæver. Derfor skal jeg bare spørge: Hvis det nu viser sig, at det ikke bliver muligt at holde konferencen så snæver, som det er den danske regerings håb at kunne, er regeringen så enig i, at miljø er et af de områder, som Danmark meget seriøst skal overveje at bringe ind, hvis man fra dansk side ønsker at bringe flere emner ind, samt at det er et af de højt prioriterede områder, der så vil komme i spil fra dansk side?

(Kort bemærkning).

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Ja, jeg vil svare bekræftende. Vi ønsker ikke en bredere dagsorden, men kommer eksempelvis, hvad f.eks. Kommissionen jo har lagt op til, diskussionen om flertalsafgørelser på afgiftsområdet ind som et dagsordenspunkt, så vil Danmark naturligvis falde tilbage på det forslag, vi har stillet om, at landene i enighed angiver en liste af afgiftsområder, hvor der derefter kan træffes flertalsafgørelser, f.eks. på miljøområdet miljøafgifter. Og det er et af punkterne, som hr.

Jørn Jespersen nævner. Integrationen er jo besluttet i traktaterne, så det kommer ikke op i traktaterne.

Derimod vil jeg anse det for uklogt at drage diskussionen om miljøklausulen ind en gang til. Det var en meget stærk dansk satsning sidste gang, og der blev lavet et utroligt stykke arbejde, og statsministeren gjorde personligt en kæmpe indsats for at få det her med. Og jeg kan sige ligeud, at jeg anser det for udsigtsløst at få landbrugsområdet ind. Det har vi prøvet ved flere lejligheder, så det tror jeg ikke.

Det er måske vanskeligt at have en taktisk diskussion her i Folketingssalen, men der kommer vist ikke noget ud af huset fra denne debat, så det kan vi vist roligt gøre alligevel. Men på det område tror jeg ikke det er taktisk klogt. Selv om hr. Keld Albrechtsen og hr. Jørn Jespersen og fru Pernille Blach Hansen har fuldstændig ret i, at det er en mangel ved den nuværende miljøklausul, at det ikke er med, så er det udsigtsløst at få det igennem. Den tidligere fødevareminister har ved flere lejligheder rejst spørgsmålet, og jeg tror, Danmark stort set har været alene om det synspunkt i Europa.

Men alle de andre områder er faktisk nogle, som vi ikke bare har stor sympati for, men også vil arbejde for i de enkelte institutioner. Vi vil bare ikke nu i dag give et signal om, at vi lægger op til en bredere dagsorden. Regeringen har stadig væk et håb om, at man kan holde et hovedspor, der hedder de institutionelle ændringer i konsekvens af udvidelsen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører for forespørgerne.

Keld Albrechtsen (EL):

Allerførst vil jeg gerne sige tak for debatten og endnu en gang tak for ministerens besvarelse her i anden runde. Jeg påskønner naturligvis ministerens meget følsomme forsøg på at trække hr. Jørn Jespersen ind på den tørre grund. Jeg ved ikke helt, om det lykkedes, men som der engang var en fransk konge der sagde: Man skal jo ikke lade solen gå ned over sin vrede, og vi må håbe på en bedre dag i morgen også for hr. Jørn Jespersen.

Jeg hæftede mig i ministerens første indlæg ved, at ministeren understregede betydningen af de bestemmelser om mindsteregler, der er i EU-traktaten, det, man kalder miljøbestemmelserne, dvs. regler, som lægger et mindste-

niveau, men som tillader landene at gå videre. Det er efter Enhedslistens opfattelse den ideelle form for international regulering, når det er på områder, der har miljø- eller sundhedskonsekvenser, og det var jeg glad for at ministeren fremhævede. Jeg var selvfølgelig også glad for, at ministeren anerkendte, i modsætning til hr. Jørn Jespersen, at Enhedslisten faktisk konsekvent har støttet de situationer, hvor der på internationalt plan viser sig muligheder for, at Danmark kan gøre noget.

Og så vil jeg selvfølgelig sige tak til dem, som har støttet forslaget om en kommission. Jeg er ked af den tendens til, at der er meget lidt opbakning til at løse de problemer, som jeg var inde på, især omkring gensplejsning. Jeg har stillet spørgsmålet et par gange undervejs i den her debat, men det er, ligesom Socialdemokratiet, SF og regeringen ikke er hjemme, ligesom ikke ønsker at gå ind i en konkret diskussion om det gensplejningsproblem, vi står over for. Og det har jo nok den elementære årsag, at den linje, som regeringen med støtte fra SF har lagt på gensplejningsspørgsmålet – hvor vi ikke har nogen miljøgaranti, hvor vi ikke har nogen mulighed for at hindre den oversvømmelse med gensplejsede organismer, som står foran os fra EU's side og fra WTO's side – er man altså ikke indstillet på at gå ind og tage en debat om, og det synes jeg virkelig er noget, som er ret deprimerende.

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl for støtten til vores forslag.

Jeg må konstatere, at der er partier, som ikke har haft fysik nok til at deltage i den her debat. Det er jeg selvfølgelig lidt ked af. Jeg synes jo nok, den i virkeligheden er væsentlig.

Og så synes jeg, at de partier, som har rejst krav om, at vi i virkeligheden skulle have debatteret alt muligt andet, da skulle tage og indlevere forespørgselsdebatter om det, som de gerne vil have en debat om, for det må de jo åbenbart have manglet: WTO og internationalt samarbejde, og hvordan vi styrker den linje. Så skal Enhedslisten nok være der. Det kan jeg i hvert fald garantere hundrede procent sikkert. Hvis man ønsker det, vil vi også gerne være med til at rejse den slags debatter; det skal ikke mangle på det. Men jeg har svært ved at acceptere den kritik, der går ud på, at fordi der er mange andre spørgsmål i verden, som er vigtige, skulle vi i virkeligheden slet ikke have diskuteret miljøgarantien i dag. Jeg må jeg indrømme, at den kritik tager jeg ikke til mig.

Men ellers, tak for debatten!

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

For god ordens skyld skal jeg meddele Det Konservative Folkepartis indstilling til de fremsatte dagsordensforslag – eller forslag til vedtagelse, som det hedder nu om dage.

For så vidt angår Enhedslistens forslag, må jeg sige, at vi ikke kan støtte forslaget. SF's forslag kan vi heller ikke støtte, om end det faktisk indeholder mange meget positive elementer. Vi kan ikke støtte det, fordi vi simpelt hen er bange for, at det vil blive forstået på den måde, at vi nu vil hælde flere emner på dagsordenen for regeringskonferencen, og som jeg sagde i mit ordførerindlæg, er det altså for os helt afgørende, at fokus bliver fastholdt på udvidelsesprocessen og dermed tilpasning af institutionerne. Og dér er vi bange for, at det her kunne være med til at åbne for en ladeport, hvorefter mange andre gode ønsker og hensyn ville blive sat på dagsordenen, og dermed risikerer vi at udvande det egentlige, nemlig udvidelsesprojektet. Det er baggrunden for, at vi er nødt til at stemme nej også til SF's forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse vil som nævnt finde sted i morgen.

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Ole Løvig Simonsen):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 24. februar 2000, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.55
